

Πρεσβεία της Ελλάδος στην
Λισσαβόνα
Γραφείο Οικονομικών και
Εμπορικών Υποθέσεων

Δελτίο Οικονομικών και
Επιχειρηματικών Ειδήσεων
Πορτογαλίας Νοεμβρίου
2015.

Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Το σκηνικό πολιτικής αβεβαιότητας που στήθηκε μετά τις εκλογές της 4^{ης} Οκτωβρίου έλαβε τέλος στα τέλη Νοεμβρίου, οπότε ορκίσθηκε η **νέα πορτογαλική Κυβέρνηση του Σοσιαλιστικού Κόμματος με την υποστήριξη των κομμάτων της Αριστεράς**. Το οικονομικό πρόγραμμα της Κυβέρνησης του Σοσιαλιστή Αντόνιο Costa προβλέπει χαλάρωση των μέτρων λιτότητας που ελήφθησαν κατά την προηγούμενη τριετία με ταχύτερο ρυθμό, σε σχέση με αυτόν που προγραμμάτιζε ο κεντροδεξιός Συνασπισμός. Πάντως, ο Αντόνιο Costa διαβεβαίωσε ότι θα σεβασθεί τις ευρωπαϊκές δεσμεύσεις της χώρας, ενώ παράλληλα θα πρέπει να διατηρήσει την κοινοβουλευτική πλειοψηφία στηριζόμενος στο Μπλόκο της Αριστεράς, το Κομμουνιστικό Κόμμα και τους Πράσινους. Το Πρόγραμμα της Κυβέρνησης Costa προβλέπει για το 2015 έλλειμμα 3% επί του ΑΕΠ, έναντι πρόβλεψης του Κρατικού Προϋπολογισμού 2015 2,7%. Την προσεχή διετία το έλλειμμα προβλέπεται να κυμανθεί σε 2,8% και 2,6% ΑΕΠ, ενώ το 2018 και 2019 θα μειωθεί περαιτέρω σε 1,9% και 1,5% επί του ΑΕΠ, αντίστοιχα.

Σύμφωνα με την Κρατική Στατιστική Υπηρεσία Πορτογαλίας-INE, **κατά το τρίτο τρίμηνο 2015, η πορτογαλική οικονομία κατέγραψε ρυθμό ανάπτυξης 1,4%, σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο 2014, ενώ έμεινε στάσιμη σε σχέση με το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο**. Εν λόγω επίδοση της πορτογαλικής οικονομίας οφείλεται στην μείωση της θετικής συνεισφοράς της εγχώριας ζήτησης, η οποία, πάντως, υπεραντιστάθμισε την αρνητική καθαρή εξωτερική ζήτηση. Συγκρατείται ότι η εξωτερική ζήτηση, που ήταν αρνητική και κατά το προηγούμενο τρίμηνο, εμφανίσθηκε βελτιωμένη, χάρις στην μείωση της τιμής του πετρελαίου που περιόρισε την αξία των εισαγωγών κατά 0,3%, καθώς και την αύξηση των εξαγωγών κατά 3,2%. Αντίθετα, η επιβράδυνση της εγχώριας ζήτησης αποδίδεται, κυρίως, στην επιβράδυνση των επενδύσεων και σε μικρότερο βαθμό στην μικρότερη αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης. Η επίδοση αυτή της πορτογαλικής οικονομίας, κατά το γ' τρίμηνο 2015, δεν ανταποκρίθηκε στις προβλέψεις αναλυτών, οι οποίοι ανέμεναν ανάπτυξη της τάξης του 1,7%-1,8%, σε όρους ομόλογους, και 0,4%-0,5%, σε όρους διαδοχικών τριμήνων. Σημειώνεται ότι, για το σύνολο του έτους 2015, η πλέον αισιόδοξη πρόβλεψη της ανάπτυξης της οικονομίας ανέρχεται σε 1,8%, βασισόμενη στην ανάκαμψη της βιομηχανικής παραγωγής, την χαμηλή τιμή του πετρελαίου και τα χαμηλά επιτόκια.

 Σύμφωνα με στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, το **ποσοστό ανεργίας κατά το τρίτο τρίμηνο 2015 σταθεροποιήθηκε σε 11,9%**, στα ίδια δηλαδή επίπεδα με το προηγούμενο τρίμηνο, οπότε είχε καταγράψει αξιοσημείωτη πτώση. Πρόκειται για το μικρότερο ποσοστό ανεργίας στην Πορτογαλία από την έναρξη του Μνημονίου (Μάιος 2011), ωστόσο παράλληλα έχει μειωθεί η απασχόληση, ενώ σημαντική άνοδο έχει σημειώσει η μακροχρόνια ανεργία, η οποία αντιπροσωπεύει πλέον σχεδόν το ήμισυ του άνεργου πληθυσμού (47,4%). Παρά την σταθεροποίηση του ποσοστού ανεργίας, ο αριθμός των ανέργων μειώθηκε σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο κατά 0,3%, ενώ επίσης μειώθηκε κατά 0,1% το ποσοστό απασχόλησης. Η σταθεροποίηση του ποσοστού ανεργίας, σε συνδυασμό με την, έστω οριακή, μείωση του αριθμού των ανέργων, καταδεικνύει **μείωση του ενεργού πληθυσμού στην Πορτογαλία, προφανώς λόγω μετανάστευσης.**

 Στις φθινοπωρινές προβλέψεις της, η **Ε.Επιτροπή αναθεωρεί επί τα βελτίω την πρόβλεψη της για το δημοσιονομικό έλλειμμα της Πορτογαλίας το 2015**, εκτιμώντας ότι αυτό θα περιορισθεί σε 3% επί του ΑΕΠ (έναντι προηγούμενων προβλέψεων 3,2% στην αρχή του έτους και 3,1% πριν από ένα εξάμηνο). Εν λόγω πρόβλεψη βρίσκεται πλησιέστερα στην πρόβλεψη του Κρατικού Προϋπολογισμού περί ελλείμματος 2,7% επί του ΑΕΠ το 2015. Υπενθυμίζεται ότι η Πορτογαλία φιλοδοξεί να εξέλθει το 2015 από την Διαδικασία Υπερβολικού Ελλείμματος-ΔΥΕ που προβλέπει ο ευρωπαϊκός μηχανισμός δημοσιονομικής πειθαρχίας. Στο πλαίσιο αυτό, το Πρόγραμμα της νέας Κυβέρνησης του Σοσιαλιστικού Κόμματος προβλέπει για το 2015 έλλειμμα 3% επί του ΑΕΠ. Ωστόσο, υπογραμμίζεται ότι η μείωση του ελλείμματος κάτω του ποσοστού του 3% αποτελεί αναγκαία αλλά όχι ικανή συνθήκη για την έξοδο της χώρας από την ΔΥΕ. Τούτο διότι, για να ληφθεί σχετική απόφαση, οι ευρωπαϊκές αρχές θα συνεκτιμήσουν την γενικότερη οικονομική συγκυρία και την διασφάλιση της συγκράτησης του ελλείμματος στα επιτρεπόμενα επίπεδα και κατά τα προσεχή έτη. Πάντως, στις φθινοπωρινές προβλέψεις της η Ε.Επιτροπή εκτιμά ότι το έλλειμμα το 2016 θα κυμανθεί σε 2,9% επί του ΑΕΠ, οριακά άνω του στόχου 2,8% που προβλέπει το Πρόγραμμα της Κυβέρνησης του Σοσιαλιστικού Κόμματος και επικίνδυνα κοντά στο όριο 3% του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

 Στις αρχές Νοεμβρίου, ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης-**ΟΟΣΑ αναθεώρησε επί τα βελτίω την πρόβλεψή του για την ανάπτυξη της πορτογαλικής οικονομίας το 2015**, από 1,5% (06/2015) σε 1,7% επί του ΑΕΠ. Επίσης, ο ΟΟΣΑ προβλέπει ότι μετά την επίδοση του 2015, η ανάπτυξη θα κυμανθεί σε ελαφρώς χαμηλότερα επίπεδα της τάξης του 1,6% το 2016 και 1,5% το 2017. Εν λόγω πρόβλεψη βασίζεται στην υπόθεση ότι, μετά την δραστική πτώση των επενδύσεων κατά 35%, την οκταετία 2007-2014, το 2015 οι επενδύσεις θα ανακάμψουν σε πρότερα επίπεδα, τονώνοντας σημαντικά το ΑΕΠ. Ωστόσο, τα επόμενα χρόνια η αύξηση των επενδύσεων θα κυμανθεί σε μικρότερα επίπεδα, για τον λόγο αυτό και η ανάπτυξη θα προσαρμοσθεί σε χαμηλότερους ρυθμούς. Επιπλέον, ο ΟΟΣΑ προβλέπει ότι το δημοσιονομικό έλλειμμα το 2015 θα κυμανθεί σε ποσοστό 3% επί του ΑΕΠ, ενώ η ανεργία θα κυμανθεί σε 12,3% το 2015 και 11,3% το 2016. Τέλος, ο ΟΟΣΑ επισημαίνει ότι, αν και ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας βαίνει υψηλότερα από τον μέσο ρυθμό της τελευταίας 15ετίας, τα **υψηλά ποσοστά ανεργίας των νέων και μακροχρόνιας ανεργίας εξακολουθούν να περιορίζουν την αναπτυξιακή δυναμική της οικονομίας.**

 Στην έναρξη της **Διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή/COP21**, οποία πραγματοποιήθηκε στο Παρίσι, στις 30 Νοεμβρίου, η Πορτογαλία εκπροσωπήθηκε από τον νέο Πρωθυπουργό, κ. António Costa, συνοδευόμενο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, κ. João Pedro Matos Fernandes. Σε δηλώσεις του στο περιθώριο της Διάσκεψης, ο κ. Costa, διαβεβαίωσε ότι η Πορτογαλία όχι μόνο θα προχωρήσει σε πολιτικές για την μείωση εκπομπών αερίων

φαινόμενου θερμοκηπίου, αλλά θα επιταχύνει την πολιτική της. Εν προκειμένω πρόσθεσε ότι ως στόχος τίθεται η βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας, μέσω της αστικής κινητικότητας και ανάπλασης, η οποία συνιστά το κλειδί για την διάσωση του πλανήτη εν όψει κλιματικών αλλαγών. Επί αυτού, τόνισε την παγκόσμια σημασία της εν εξελίξει Διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών, υπογραμμίζοντας παράλληλα την σημασία της εμπλοκής των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και της ανάπτυξης συνεργασίας μεταξύ αυτών, σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Τέλος, υπενθύμισε ότι η Πορτογαλία αποτελεί παράδειγμα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, αναφερόμενος στο υψηλό ποσοστό παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, οποίο ξεπερνά τον μέσο ευρωπαϊκό όρο, καθώς και την εκπλήρωση των δεσμεύσεων της χώρας στο Κιότο. Πράγματι, ήδη από το 2005 η Πορτογαλία έχει δώσει προτεραιότητα στην κλιματική αλλαγή, θέτοντας ως στόχο την αύξηση της ενεργειακής αποδοτικότητας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, εστιάζοντας κυρίως στην υδροηλεκτρική και αιολική, και λιγότερο στην ηλιακή. Αποτέλεσμα της πολιτικής αυτής είναι η υπερκάλυψη ήδη από το 2013 του στόχου παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ σε ποσοστό 60%, που είχε τεθεί βάσει της Εθνικής Στρατηγικής για την Ενέργεια 2010-2020. Υπενθυμίζεται ότι, το 2014, το ποσοστό παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στην ηπειρωτική Πορτογαλία ανήλθε σε 63,8%, έναντι 61,7% το 2013 και 50,9% το 2011 (στοιχεία Πορτογαλικού Συνδέσμου ΑΠΕ). Εξάλλου, η στρατηγική για την κλιματική αλλαγή περιλαμβάνεται στο Εθνικό Σχέδιο 2015-2030 «Δέσμευση για Πράσινη Ανάπτυξη», την οποία πρόσφατα υιοθέτησε η Πορτογαλία.

 Ανακοινώθηκαν τα αποτελέσματα του πρώτου ελέγχου αντοχής, στον οποίο υπεβλήθη η νεοσυσταθείσα πορτογαλική τράπεζα Novo Banco. Η Novo Banco «πέρασε» την δοκιμασία με βάση το κανονικό σενάριο, αλλά απέτυχε στο σενάριο αρνητικής οικονομικής συγκυρίας, που προέβλεπε σωρευτική ύφεση 2,8% επί του ΑΕΠ μεταξύ 2015 και 2017. Βάσει του αρνητικού σεναρίου, καταγράφεται κεφαλαιακό κενό ύψους 1,4δισ ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 80% του συνόλου των κεφαλαιακών αναγκών που προέκυψαν από την διενέργεια των δοκιμασιών αντοχής της ΕΚΤ στις 5 ευρωπαϊκές τράπεζες που απέτυχαν σε αυτές. Καταρχάς, η **ανακοίνωση των αποτελεσμάτων του ελέγχου αντοχής της Novo Banco** σημαίνει την δυνατότητα επανεκκίνησης της διαδικασίας πώλησης της, η οποία είχε εκ των πραγμάτων παγώσει προεκλογικά, ακριβώς λόγω της αβεβαιότητας περί των αναγκών ανακεφαλαιοποίησής της. Εξάλλου, σύμφωνα με τον Διοικητή της Τράπεζας της Πορτογαλίας, κ. Carlos Costa, οι κεφαλαιακές ανάγκες που προέκυψαν συμβαδίζουν με τις εκτιμήσεις της Τράπεζας της Πορτογαλίας και αντανακλούν την μεταβατική φάση στην οποία βρίσκεται η τράπεζα μετά την διάλυση της BES. Εν συνεχεία, τίθεται ζήτημα για την κάλυψη των κεφαλαιακών αναγκών της Novo Banco. Σύμφωνα με σχετική ανακοίνωση της Τράπεζας της Πορτογαλίας, η Novo Banco θα χρειασθεί να πωλήσει την ασφαλιστική εταιρεία της, GNB-Seguros de Vida, στο πλαίσιο των άμεσων μέτρων κάλυψης των κεφαλαιακών αναγκών της. Σε κάθε περίπτωση, έως το τέλος Νοεμβρίου, η Novo Banco θα πρέπει να παρουσιάσει πρόγραμμα ανακεφαλαιοποίησης, που θα πρέπει να περιλαμβάνει, όχι μόνο μέτρα κάλυψης του κεφαλαιακού κενού, αλλά και διορθωτικά μέτρα για τα ποιοτικά αποτελέσματα της ανάλυσης των στοιχείων του ενεργητικού, όπως αδυναμίες σε επίπεδο συστημάτων και διαδικασιών.

 Στις 13 Νοεμβρίου, ο οίκος αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας DBRS ανακοίνωσε την **διατήρηση της μακροχρόνιας προοπτικής του πορτογαλικού δημοσίου χρέους σε σταθερή.**

B. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

🇵🇹 Κατά το πρώτο 6μηνο 2015, ανεκόπη η πτωτική τάση που εμφάνιζε ο **κατασκευαστικός κλάδος στην Πορτογαλία** από το 2007, τόσο σε όρους προϊόντος, όσο και σε όρους απασχόλησης και ζήτησης. Οι επενδύσεις σε κατασκευές και η Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία του κλάδου επί του ΑΕΠ αυξήθηκαν κατά την εν λόγω περίοδο, σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο 2014, κατά 4,7% και 4,6%, αντίστοιχα. Επιπλέον, ο Δείκτης Εμπιστοσύνης των επιχειρηματιών του κλάδου αυξήθηκε κατά 16,3%, το Επίπεδο Δραστηριότητας σημείωσε άνοδο κατά 13,3%, ενώ οι δείκτες Παραγγελιών και Χρηματοοικονομικής Κατάστασης κατέγραψαν αύξηση κατά 37,5% και 4%, αντίστοιχα. Μεγαλύτερη δυναμική εμφάνισε την ίδια περίοδο η αγορά κατοικίας, με αύξηση του κύκλου εργασιών κατά 39,9% έναντι του αντίστοιχου 6μήνου 2014. Την ίδια περίοδο τα στεγαστικά δάνεια αυξήθηκαν κατά 58,6%, ενώ, αντίθετα, σημαντική πτώση της τάξης του 38% κατέγραψε ο κλάδος των δημοσίων έργων. Επισημαίνεται ότι η Πορτογαλία έχει θέσει κίνητρα για την ανάπλαση κτιρίων, τα οποία έχουν συμβάλει στην τόνωση του κατασκευαστικού κλάδου, ειδικά κατά την διάρκεια της κρίσης της προηγούμενης τριετίας. Στο πλαίσιο αυτό τελεί ακόμα σε ισχύ το Πρόγραμμα του Δήμου Λισσαβώνας «Ανάπλαση Λισσαβώνας», βάσει οποίου ο Δήμος πωλεί ακίνητα ιδιοκτησίας του με την προϋπόθεση ότι οι αγοραστές θα τα ανακαινίσουν, παρέχοντας σε αυτούς την δυνατότητα να εξοφλήσουν το αντίτιμο μετά την υλοποίηση των έργων ανακαίνισης. Επιπλέον, υφίστανται (υπό προϋποθέσεις) προνόμια όσον αφορά την καταβολή φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας για ακίνητα που έχουν αναπαλαιωθεί/ανακατασκευασθεί. Εξάλλου, βάσει του διευρυνμένου καθεστώτος χορήγησης θεωρήσεων για την προσέλκυση επενδυτών, προστίθεται στις επιλέξιμες επενδύσεις για την χορήγηση προσωρινής άδειας παραμονής η αγορά ακινήτων αξίας τουλάχιστον 350.000 ευρώ (έναντι γενικού ορίου 500.000ευρώ), 30ετίας ή σε χαρακτηρισμένη περιοχή αστικής ανάπλασης, υπό την προϋπόθεση πραγματοποίησης έργων ανακαίνισης του ακινήτου. Παράλληλα, διάφορα προγράμματα αστικής ανάπλασης έχουν ενταχθεί στο ΕΣΠΑ 2014-2020, για τα οποία έχουν δεσμευθεί κονδύλια ύψους 247εκ.ευρώ, με στόχο, το 2030, να αντιπροσωπεύει ο κλάδος αστικής ανάπλασης ποσοστό 23% του κατασκευαστικού κλάδου.

🇵🇹 Ο κινεζικός Όμιλος HNA πρόκειται να εξαγοράσει ποσοστό 23,7% της βραζιλιανής αεροπορικής Azul, οποία ανήκει στον David Neelman, έναν από τους ιδιοκτήτες του πορτογαλικού αερομεταφορέα **TAP Portugal** που ιδιωτικοποιήθηκε πρόσφατα.

🇵🇹 Η Ε.Επιτροπή ενέκρινε **κρατική ενίσχυση ύψους 36εκ.ευρώ στο εργοστάσιο της Volkswagen στην Πορτογαλία**. Το εργοστάσιο Autoeuropa συγκαταλέγεται στους σημαντικότερους εξαγωγείς της χώρας, ως εκ τούτου η έγκριση της ενίσχυσης ήταν στρατηγικής σημασίας για την Πορτογαλία. Εν λόγω κρατική ενίσχυση είναι μερικώς επιστρεφόμενη και συνδέεται με επενδυτικό σχέδιο της Autoeuropa ύψους 673εκ.ευρώ. Η επένδυση της VW στην Πορτογαλία προβλέπεται να υλοποιηθεί έως το 2019, όπως πρόσφατα διαβεβαίωσε ο Διευθυντής του εργοστασίου, δεδομένης της ανησυχίας που προέκυψε μετά το ξέσπασμα του σκανδάλου VW.

🇵🇹 Το τελευταίο έτος, η Πορτογαλία, και δη η **Λισσαβόνα, έχει αναδειχθεί δυναμικά στον ευρωπαϊκό χάρτη τεχνολογικών νεοφυών επιχειρήσεων**. Σύμφωνα με έρευνα της Startup Europe Partnership δραστηριοποιούνται στην Πορτογαλία 40 scaleups, δηλαδή εταιρείες που έχουν «κλιμακώσει» τον κύκλο εργασιών τους, που είναι επιλέξιμες για επενδύσεις υψηλής τάξης άνω του 1 εκ.ευρώ έκαστη. Εξ αυτών, οι 17 εταιρείες, δηλαδή ποσοστό 42% έχουν την έδρα τους στην Λισσαβόνα και συγκεντρώνουν 60% των επενδύσεων στον κλάδο. Σύμφωνα με την μελέτη, οι 40scaleups προέκυψαν από την ανάπτυξη νεοφυών επιχειρήσεων που προσήλκυσαν επενδύσεις συνολικού ύψους 156εκ.ευρώ, δηλαδή κατά μέσο όρο 3,9εκ.ευρώ ανά εταιρεία. Επιπλέον, σύμφωνα με εν λόγω έρευνα, 24 πορτογαλικές τεχνολογικές επιχειρήσεις προσήλκυσαν τον τελευταίο χρόνο επενδυτικά κεφάλαια μεταξύ 500.000 και 1 εκ. ευρώ.

 Κατά το πρώτο 9μηνο 2015, οι πορτογαλικές εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 4,9%, σε σχέση με το αντίστοιχο 9μηνο 2014. Επίσης, αυξήθηκαν οι εισαγωγές αγαθών κατά 2,8%, με αποτέλεσμα την **μείωση του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου αγαθών της Πορτογαλίας κατά 6,2% σε 7,6δισ€**. Το ποσοστό κάλυψης των εισαγωγών από εξαγωγές κυμάνθηκε σε 83,07% έναντι 81,4% την αντίστοιχη περίοδο του 2014. Οι πορτογαλικές εισαγωγές αφορούσαν κατά σειρά φθίνουσας αξίας ηλεκτρικές μηχανές&συσκευές (15%), ορυκτά καύσιμα (14%), οχήματα&υλικό μεταφορών (12%), χημικά (11%), μέταλλα και τεχνουργήματα αυτών (8%), κλωστοϋφαντουργικά (6,2%), πλαστικά (6%), προϊόντα ζωικής προέλευσης (5,4%), παρασκευάσματα διατροφής (4,6%), φυτικά προϊόντα, κλπ.. Με εξαίρεση τα ορυκτά καύσιμα (-20%), σχεδόν όλες οι κατηγορίες προϊόντων εμφάνισαν αύξηση εισαγωγών, εκ των οποίων ξεχωρίζουν: λίπη&λάδια (+28%), υλικό μεταφορών (+19%), οπτικοακουστικό εξοπλισμό (+15%), χημικά (+10%), μέταλλα και τεχνουργήματα αυτών (8%), υποδήματα και άλλα αξεσουάρ (8%), πλαστικά (+6%), κλωστοϋφαντουργικά (+5%), κλπ.. Όσον αφορά τις εξαγωγές, αυτές αφορούν μηχανές&συσκευές, οχήματα&υλικό μεταφορών, ορυκτά καύσιμα, κλωστοϋφαντουργικά, κλπ.. Την ίδια περίοδο, σύμφωνα με την ίδια πηγή, **οι ελληνικές εξαγωγές στην Πορτογαλία αυξήθηκαν κατά 6,9%, ενώ οι εισαγωγές μας από την Πορτογαλία μειώθηκαν κατά 9,2%, με αποτέλεσμα την συρρίκνωση του ελλείμματος στο διμερές εμπορικό ισοζύγιο εις βάρος της Ελλάδος, κατά 89%, σε 2εκ.ευρώ**. Αξιοσημείωτη δυναμική εμφάνισαν, μεταξύ άλλων, οι ελληνικές εξαγωγές πλαστικών (+35%), ιχθυηρών (+22%), παρασκευασμάτων τροφίμων (+13%) κλωστοϋφαντουργικών (+18,6%) και χημικών (+16%). Μείωση κατέγραψαν την ίδια περίοδο οι ελληνικές εξαγωγές μηχανών-συσκευών (-30%), κλπ.

 Η νέα πορτογαλική Κυβέρνηση προτίθεται να **διατηρήσει την έκτακτη εισφορά επί του ενεργειακού τομέα** που είχε επιβάλει η προηγούμενη Κυβέρνηση. Συγκεκριμένα, η Κυβέρνηση του Antonio Costa εκτιμά ότι θα εξασφαλίσει το 2016 από την είσπραξη έκτακτης εισφοράς επί του ενεργειακού τομέα έσοδα ύψους 150εκ.ευρώ. Σημειώνεται ότι εν λόγω εισφορά που επιβαρύνει τις επιχειρήσεις ενέργειας επεβλήθη εκτάκτως το 2014 και τελικά διετηρήθη και το 2015, προκαλώντας τότε την αντίδραση των εταιρειών του κλάδου, ως και την προσφυγή δύο εξ αυτών (REN και GALP) στα πορτογαλικά δικαστήρια. Επισημαίνεται, επίσης, ότι η προηγούμενη Κυβέρνηση είχε εξαγγείλει μείωση στο ήμισυ της έκτακτης εισφοράς επί του ενεργειακού κλάδου το 2016.